

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 1/10
27.09.2010. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Горана Чавлине, председника већа, Невенке Важић, Љубице Кнежевић-Томашев, Веска Крстајића и Мирјане Ивић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Драганом Вуксановић, као записничарем, у кривичном предмету окр. С.Р. и др., због кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 248. став 3. у вези става 1. Кривичног закона Републике Србије у вези члана 22. Основног кривичног закона и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз ОК 169/10 од 28.4.2010.године, подигнутом против правноснажних пресуда Окружног суда у Београду – Посебно одељење Кп. ... од 23.1.2009. године и Врховног суда Србије – Посебно одељење Кж.І.ОК 6/09 од 2. и 3.11.2009.године, у седници већа одржаној 27.9.2010. године, донео је

ПРЕСУДУ

УТВРЂУЈЕ СЕ да је захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз ОК 169/10 од 28.4.2010. године, делимично основан и да је правноснажним пресудама Окружног суда у Београду – Посебно одељење Кп. ... од 23.1.2009. године и Врховног суда Србије – Посебно одељење Кж.І ОК 6/09 од 2. и 3.11.2009.године повређена одредба члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Београду – Посебно одељење Кп. ... од 23.1.2009.године окр. С.Р. и окр. М.Ђ. оглашени су кривим да су као саизвршиоци учинили кривично дело фалсификовања службене исправе из члана 248. став 3. у вези става 1. КЗ РС у вези члана 22. ОКЗ, за које дело им је изречена условна осуда тако што им је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и истовремено одређено да се казне неће извршити уколико окривљени у року од две године од дана правноснажности пресуде не учине ново кривично дело, с тим да ће се окр. С.Р. у случају опозива условне осуде, у утврђену казну затвора урачунати време проведено у притвору од 30.6.2006.године до 11.5.2007.године.

Истом пресудом ослобођени су од оптужбе и то:

I – окр. С.Р. и окр. Б.С. за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. и 4. у вези члана 33. КЗ;

II – окр. С.Р. за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. и став 3. у вези става 4. КЗ у стицају са кривичним делом примање мита у помагању из члана 367. став 1. у вези члана 35. став 1. КЗ, окр. Б.С. за кривично дело злоупотребе службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. и 4. КЗ у стицају са кривичним делом примање мита из члана 367. став 1. КЗ и окр. М.П. за кривично дело злоупотребе службеног положаја у помагању из члана 359. став 3. у вези става 1. у вези члана 35. став 1. КЗ у стицају са кривичним делом давање мита из члана 368. став 1. КЗ;

III – окр. С.Р. за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези става 4. КЗ.

Истом пресудом на основу члана 354. тачка 1. ЗКП, одбијена је оптужба према окр. С.Р. за кривично дело злоупотребе службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. и 4. КЗ, према окр. Б.С. за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 3. и 1. КЗ у стицају са кривичним делом фалсификовања службене исправе у помагању из члана 357. став 1. у вези става 3. у вези члана 35. став 1. КЗ и према окр. М.Ђ. за кривично дело злоупотребе службеног положаја у помагању из члана 359. став 4. у вези става 3. и 1. у вези члана 35. КЗ.

Одлучујући о жалбама Окружног јавног тужиоца у Београду – Специјалног тужиоца, окр. С.Р, његовог браниоца и браниоца окр. М.Ђ, Врховни суд Србије – Посебно одељење, пресудом Кж.І ОК. 6/09 од 2. и 3.11.2009.године одбио је жалбе као неосноване и потврдио првостепену пресуду.

Против наведених правноснажних пресуда Републички јавни тужилац подигао је захтев за заштиту законитости Ктз.ОК. 169/10 од 28.4.2010.године, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд уважи захтев за заштиту законитости и утврди да је тим пресудама повређен закон – члан 368. став 1. тачка 11. ЗКП.

Врховни касациони суд је, пошто је поступљено у смислу члана 422. став 2. и 3. ЗКП, одржао седницу већа у присуству окривљених С.Р. и М.П. и бранилаца, адв. Ш.С, адв. Р.Д, адв. Д.С, адв. Г.П. и у одсуству уредно обавештених заменика Републичког јавног тужиоца, окр. Б.С. и бранилаца адв. Р.Ј, адв. Ђ.К. и адв. Д.О. На седници већа Врховни касациони суд је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости подигнут, па је по оцени навода у захтеву и изјашњења присутних бранилаца и окривљених, нашао:

Основано се у захтеву за заштиту законитости указује да првостепена пресуда у односу на кривично дело под II-A изреке не садржи разлоге о одлучним чињеницама везаним за оцену одбрана окривљених С.Р, Б.С. и М.П. и с тим у вези исказа саслушаних сведока.

Наиме, између одбрана окривљених датих пред овлашћеним службеним лицем УБПОК-а и њихових одбрана датих у истрази и на главном претресу постоје знатне противречности, што је првостепени суд пропустио да оцени односно, прихватајући одбране окривљених са главног претреса, првостепени суд није отклонио противречности између тих одбрана, а у погледу одлучних чињеница о којима су се окривљени другачије изјашњавали у УБПОК-у и на тај начин учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП.

Иста битна повреда, на коју јавни тужилац основано указује у захтеву, учињена је и другостепеном пресудом, јер иста садржи нејасне разлоге о одлучним чињеницама.

Наиме, другостепени суд на страни 8 у петом ставу наводи да је првостепени суд правилно нашао да су кредити добијени по редовним банкарским условима, да је окр. Б.С. то уредно вратио, да су депозити ... „...“ положени у банку под редовним условима, укључујући и камату, да су и депозити уредно враћени Х.К, те да самим тим није било никакве противправне имовинске користи за окр. Б.С, па му, следствено томе, ни окр. С.Р. то није омогућио. Овако дати разлози су нејасни јер овим окривљенима није ни било стављено на терет да су остварили било какву противправну имовинску корист, нити је то утврђено првостепеном пресудом која је била предмет испитивања од стране другостепеног суда.

Врховни касациони суд, међутим, није нашао да су првостепеном пресудом учињене остале повреде закона на које се у захтеву за заштиту законитости указује.

Пре свега јавни тужилац у захтеву наводи да је изрека првостепене пресуде под II А, II Б и III противречна датим разлозима и да су и сами разлози противречни. Противречност између изреке и разлога јавни тужилац види у чињеници да су изреком првостепене пресуде окривљени С.Р, Б.С. и М.П. за наведена кривична дела ослобођени од оптужбе на основу члана 355. тачка 3. ЗКП, јер нема доказа да су та дела извршили, док у разлозима пресуде у вези са тим делима првостепени суд утврђује да у односу на кривично дело под II А „нема користи“, да у односу на кривично дело под II Б „нема противправне имовинске користи“ и да у односу на дело под III „радњама које су окр. С.Р. стављене на терет није нанета штета оштећеном предузећу“ односно да нема последица, као битног елемента наведених

кривичних дела. То, по оцени јавног тужиоца, значи да је првостепени суд утврдио да дела која су окривљенима стављена на терет нису кривична дела, због чега су и могли бити ослобођени од оптужбе, али само на основу члана 355. тачка 1. ЗКП, а не на основу тачке 3. тога члана.

По оцени Врховног касационог суда изнети наводи захтева су неосновани јер су цитати првостепене пресуде изнети у захтеву (страна 58, 57 ...) извучени из контекста целе првостепене пресуде и погрешно протумачени. Наиме, из разлога првостепене пресуде јасно и недвосмислено произилази да првостепени суд, прихватајући одбране окривљених, налази да су оне потврђене другим изведеним доказима из чега закључује да није доказано да су окривљени извршили кривична дела описана под I, II А, II Б и III изреке и о томе на странама 37 став четири, 41 став два и четири, 42 став два до седам, 52 став три, 53 став седам, 57 став два, 58 став један и два ... даје јасне разлоге.

У вези знатне противречности разлога о одлучним чињеницама на које се јавни тужилац позива у захтеву цитирајући страну 16 првостепене пресуде, не може се закључити на шта се ти наводи односе. Наиме, наводи који су у захтеву цитирани као страна 16 првостепене пресуде не одговарају стању у списима јер је на 16 страни изнета одбрана окр. С.Р. у вези са кривичним делом под II А и то не на начин како је то наведено у захтеву. На тој страни нема ни једног закључка суда везаног за предметно кривично дело, па је нејасно шта је тужилац уопште имао у виду својим наводима у последњем ставу на страни 3 и у првом ставу на страни 4 захтева.

Надаље, тужилац у захтеву знатну противречност и нејасност разлога о одлучним чињеницама види и у томе што је првостепени суд нашао да окр. Б.С. радњом под II А није остварио било какву корист, па му тиме ни окр. С.Р. није омогућио остварење било какве користи. Према ставу захтева окр. Б.С. је, тиме што му је дата гаранција на краткорочни кредит, стављен у повољнији положај у односу на друга лица, а што представља одређени вид користи. У прилог таквог става тужилац у захтеву цитира шта се сматра као остварена корист у смислу кривичног дела из члана 359. КЗ – „било каква корист, како имовинска, тако и неимовинске природе, којом се ствара повољнији положај за одређено лице у било којој сфери друштвеног живота“, из чега, према захтеву и произилази очигледна знатна противречност и нејасноћа између разлога о одлучним чињеницама.

По оцени Врховног касационог суда, тачно је да се под оствареном коришћу у смислу кривичног дела из члана 359. КЗ сматра било каква корист, међутим, код предметног кривичног дела потребно је да је извршењем кривичног дела, приликом омогућавања повољнијег положаја одређеном лицу, то учињено противно интересима службе. У конкретној ситуацији то није случај, јер је ... „...“ и иначе држала средства у К., банка је та средства користила, а на орочена средства дата у виду гаранције за окр. Б.С. добијена је и камата, како је то навео првостепени суд на 58 страни образложења пресуде.

Врховни касациони суд оцењује неоснованим и део захтева у коме се наводи да првостепена пресуда не садржи разлоге у вези са уговором о јемству број ... и уговором о депоновању средстава број ..., будући да је првостепени суд на страни 53, у другом ставу, дао разлоге зашто у том делу прихвата одбрану окривљених и изведене доказе.

Такође, захтев за заштиту законитости неоснован је и у делу у коме се наводи да првостепена пресуда не садржи разлоге о одлучним чињеницама везано за нацрт уговора између П. „...“ и П. „...“ од 17.6.2005.године (у захтеву погрешно наведен датум 17.6.2006.године), који је наводно, сведок Р.С. користила приликом израде мишљења за Управни одбор, а што је све од утицаја и на оцену одбрана окривљених у вези са кривичним делом под II Б.

Ово, стога, што се наведени нацрт уговора уопште не спомиње у мишљењу сведока Р.С. већ у исказу сведока О.К. а осим тога у доказном поступку овај доказ – увид у наведени нацрт уговора није ни изведен. Наиме, у првостепеном поступку суд је покушао доћи до тог уговора и у том смислу је 19.4.2007.године затражио хитно достављање нацрта уговора о уступању потраживања број ... од 17.6.2005.године, између П. „...“ и „...“. Од стране Д.Ц. првостепени суд је обавештен да се наведени нацрт уговора није налазио у фасциклама „...“ које су одузете од окр. С.Р. (страна 549 списка), док је сведок О.К. у свом допису од 25.4.2007.године (страна 550 списка) навела да је комплетну документацију којом је располагала предала Д.Ц. тако да не располаже наведеним нацртом уговора.

Како се из списка предмета утврђује да предметни нацрт уговора није изведен као доказ на главном

претресу, то првостепени суд није ни могао нити морао да о томе даје разлоге. Осим тога, иако је сведок О.К. у свом исказу навела да је тај нацрт уговора добила од окр. С.Р. пет дана пре седнице У.о. заказане за 11.7.2005. године, првостепени суд није учинио повреду закона на коју тужилац указује у захтеву тиме што није дао разлоге у вези са поменутим нацртом уговора, с обзиром на то да је одлука П. „...“ о уступању потраживања П. „...“ донета 26.6.2005.године, дакле, пре него што је сведок О.К. добила нацрт спорног уговора, тако да садржај тог уговора не представља одлучну чињеницу у смислу како се то наводи у захтеву.

Надаље, неосновани су и наводи захтева да првостепена пресуда не садржи разлоге о веродостојности књижног одобрења листа ... и књижног задужења листа ..., а у склопу веродостојности одбране окривљених. Управо супротно, првостепени суд је, прихватајући одбрану окр. Б.С. из истраге и са главног претреса, у погледу ове одлучне чињенице нашао да је његова одбрана потврђена исказом сведока С.Т. Из чињенице да је првостепени суд прихватио мишљење вештака В.С. да није постојала обавеза евидентирања наведених књижних задужења и одобрења у билансу стања на дан 31.12.2005.године (у захтеву се наводи датум 32.12.2005.године), који се предаје Н.б.С, не може се извести закључак како то чини тужилац у захтеву, да је првостепени суд своје разлоге о одлучним чињеницама заменио разлозима вештака В.С. Напротив, првостепени суд је разлоге за прихватање одбране окр. Б.С. и исказа сведока С.Т. пронашао и у налазу и мишљењу вештака, чиме је о овој одлучној чињеници дао своје разлоге.

Најзад, тужилац у захтеву наводи да првостепени суд у погледу кривичног дела под I изреке није дао разлоге о одлучним чињеницама, а да су дати разлози нејасни и противречни, због тога што је првостепени суд нашао да је за постојање одлучујућег утицаја неког од чланова колегијалног органа на остале чланове неопходно да им презентује неистините податке, чега у конкретном случају није било од стране окр. Б.С. Према ставу захтева овако дати разлози првостепеног суда не обухватају појам „утицаја“ у целини, с обзиром да постоје могућности утицаја и на други начин да се донесе одређена одлука – оценом оправданости, наметањем брзине доношења одлуке и поред нерашчишћених имовинско-правних односа, могућности односно немогућности решавања легализације објекта као кључне чињенице од утицаја на цену објекта...

Изнети наводи захтева не могу се прихватити као основани, с обзиром на то да је првостепени суд на странама 36, 46 и 47 образложења пресуде јасно навео да није утврђено постојање ни једног вида утицаја окр. Б.С. на било ког члана Управног одбора у циљу доношења одређене одлуке, посебно с обзиром на то да су сви саслушани чланови Управног одбора навели да на њих није вршен било какав утицај, што подразумева утицај у најширем могућем смислу речи.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 425. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар - саветник

Председник већа

Драгана Вуксановић,с.р.

судија

Горан Чавлина,с.р.